

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, Erzsébet tér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési felhívás.

a

„Székely Hirlap“

politikai, társadalmi és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönye.

1874. évi második félévi folyamára.

Előfizetési díj:

Jul.—decz. hat óra 3 frt — kr.

Jul.—sept. három óra 1 „ 50 „

Az előfizetési pénzeket kérjük postautalvánnyal Maros-Vásárhelyre az ev. ref. főtanodai könyvnyomdába, a „Székely Hirlap“ kiadóhivatalának küldeni.

A lap kiadását f. évi julius 1-én kezdve, helyi ref. főtanodai könyvnyomdász Imreh Sándor vette át, kihez az előfizetési pénzeket kívül a felszólamlások és a lapba beiktatandó hirdetmények is küldendők.

Felhívás!

A maros-vásárhelyi jogász-egylet ig. választmányának f. évi jul. 15., azaz a jövő szerdán d. u. 4 órakor a kir. táblai épület nagytermében gyűlése leendő.

Tisztelettel kéretnek föl a t. választmányi tag urak e gyűlésen való szíves megjelenésre.

Maros-Vásárhelytt, 1874. jul. 14.

Báró Apór Károly,
egyleti elnök.

Kuti Albert,
titkár.

M.-Vásárhely, 1874. jul. 14-én.

Igen elterjedt nézet, miként igazságszolgáltatásunk jeleni állapotát nem csak rossz, hanem szerfölött drága is.

E nézet első részét vitatnunk nem lehet, nem áll hatalmunkban; a mi azonban a drágaság kérdését illeti, ellene mondunk e nézet lehetőségének.

Az tény, hogy az államgépezetnek több más szervei is vannak, melyek igen sokba kerülnek, s ilyen, főleg a pénzügy, melynek kezelése a közjövödelmek nagyrészét fölemészti; való

továbbá, hogy a kormányzati eljárás az eszközöktől lényegesen van feltételezve azon kiadások mennyisége, melyek a kormányra fordítandók és pedig a nélkül, hogy a társadalmi eredmények, mely a kormányzat által előállítanak, jósága s tökélye kellő arányban állana a reáfordított költségekkel.

Látjuk Angliában, mily drága az igazságszolgáltatás; Európa egy állama sem fordít annyi pénzt az igazságügyre, s még sem dicsekedhetik azzal, hogy a jogérvényesítése ott is valami nagy jelentőségű szerepet játszana.

Ha a többi európai állam igazságügyi adatait használjuk, s államunk tényleges körülményeivel hasonlítjuk össze, azon tapasztalatra jövünk, miként igazságszolgáltatásunk valamennyi közt legelsőbb.

Ezzel azonban koránt sem állítjuk azt, hogy ne találhatnánk nálunk is egyes pontokat, melyeknél költségkiméltet eszközölhetnénk.

Legtöbben a hivatalnokok tömege ellen intézik támadásaikat, s azok apasztásában látják a költségek megtakarítását.

Mi azonban e nézethez nem csatlakozhatunk.

A hivatalnoki személyzet legnagyobb contingensét, ugyanis a bírói osztály állítja elé, s épen ez az, mihez legnehezebb hozzá férhetni, mit nem szabad könnyedén megtámadni.

A bírói osztálynak államunkban a legkivételesebb, legkiváltságosabb állást kell elfoglalni; kezei közé van letéve a jog érvényesítése, mi az állam életfeltételét képezi, minek tehát állandónak, a véletlen és önkény változóságainak tulmelkedettnek kell lennie.

A bírói személyzet apasztását csak azon esetben hisszük kivihetőnek, ha törvénykezési eljárásunk egyszerűsítettik, s az írásbeli formalitások lehető legkisebb mértékre szoríttatnak. Ezen reformra kellene egyik legnagyobb figyelmet fordítani azoknak, kik ez időszert perrendtartásunk reformjavaslatával foglalkoznak; ez által a hivatalos teendők fogyasztatnának, ez pedig a személyzet kevesbitését tenné lehetővé.

Nagy befolyással lenne továbbá a bírósági illetőség, hatáskör összébb szorítása is, mit főleg a közjegyzőség mielőbbi behozatalával hiszünk leginkább elérhetőnek.

Szintén jó hatása lenne a perlekedési törekvés csökkenést is, mi a perek tömegét, s ebben a bíróságok munkakörét kevesbitené. Erre szolgálhatnának azon intézmények és szervezetek, melyek a perlekedés, a perek megelőzése, s a viszálykodó felek kibékítésére vezethetnének.

Mindezen segélyeszközöknek útjában áll azonban a bíróság lényegéhez tartozó elmozdithatlanság, melyet nagy meggondolatlanság volt törvényhozásunktól épen akkor proclamálni, mikor magát az egész bírósági rendszert és szervezetet csak kísértetül állította föl.

Továbbá az igazságszolgáltatási- s bírósági szervezet állandósítása egy oly elv, melyhez a jogbiztonság, s jogrend vitális érdekei kapcsolóvók. És ez okból nem lehet pártolnunk több javaslatot sem, habár azok pénzügyi megtakarításokra vezethetnének is.

Hosszabb idő óta reformjavaslatok és tárcaszkizások tárgyát képezi a semmitőszék megszüntetése. Midőn ezen most oly nagy tekintélyű bíróságot létesítettük; emlékszünk mily nagy volt a vita, hogy államunk számára két legfőbb törvényszék miért állittatik fel; most azonban igen veszedelmes 'experimentációnak tartanók eltörlését egy oly intézménynek, mely perrendszerünkkel egészen összeforva van, s mely joggyakorlatunk mindennapi szükségleteibe s alakulásaiba oly mélyen benötte magát.

A királyi táblák felosztása szerintünk most még a szóbeliség behozataláig szintén kivihető, de költséges is.

Ezekből láthatjuk, hogy megtakarítások ez időszert, ha csak nem akarjuk, hogy igazságszolgáltatásunk még silányabbá tétessék, igazságügyi adminisztracionknál alig ha létesíthetők.

— Minthogy előfordul, hogy némely bíróságok a telekkönyvi ügyekben megbízottak és ügyvédek által megbízók nevében beadott folyamodványoknak az illető meghatalmazó levéllel leendő fölszerelését nem követelik, minthogy továbbá a telekkönyvi rendtartás 119. és 120. §-ai értelmében csak az ott elősorolt esetekben vannak némely személyek arra jogosítva, hogy mások nevében különös megbízás nélkül kérvényt nyújthassanak be; mint-hogy végre egyrészt a megbízás igazolása nélkül beadott folyamodványokra hozott bírói határozatból azon félre, kinek nevében, de meghatalmazása nélkül nyújtatik be a folyamodvány hátrány származhatik, más részről pedig a megbízó levél hiányából az államra nézve a bélyegjövödések apadása által mindenkor kár származik: figyelmeztetik az elsőfolyamodású kir. törvényszékek elnöke és a telekkönyvi hatósággal fölruházott járásbírók főnökei további intézkedés végett a telekkönyvi rendtartásnak 129. §-ára, mely szerint, ha a telekkönyvi kérvényben oly hiányok fordulnak elő, melyek a kérelem megengedését nem gátolják, a kérelem érdeme iránt határozat hozandó ugyan, de egyuttal a hiány pótlása is elrendelendő; valamint az 1874. 54. t. cz. 553. §-ára is, mely szerint a meghatalmazványnak, mely nem ügyvéd részére állittatik ki, hitelesítettnek kell lenni.

A pénzügyi bíróságoknak fogságbüntetésre való át alakítása ügyében az igazságügyminiszter következő rendeletet intézett az első foly. törvényszékekhez: Hivatalos uton nyert tudomás szerint, a pénzügyi bíróságoknak behajthatlanságuk esetében fogságbüntetésre való átalakítására nézve a kir. törvényszékek eltérő eljárást követnek. — Ennek megszüntetése végett, az 1873. XXXIX. t. cz. 3. §-a alapján figyelmeztetem a kir. törvényszékeket, hogy azon szabályok között, melyek az imént idézett t. cz. 1-ső, illetve az 1868. XXI. t. cz. 108. §-a, és ezt megelőzőleg 1867. évi márczius hó 26-án 200. sz. a. kibocsátott pénz és igazságügyminiszteri rendelet 1-ső pontja által föntartattak, — azon rendelet is foglaltatik, mely a pénzügyi bíróságoknak behajthatlanságuk esetére fogságbüntetésre való átalakítására tárgyában a cs. kir. igazság- és

pénzügyminiszteriumok által 1855. évi október hó 10-én adatott ki. — Minthogy pedig ezen rendelet 1. §-a szerint a bírságnak fogságbüntetésre való átalakítására azon e. f. törvényszék jelöltetett ki illetékesnek, a melynek területéhez a kihágási ügyben eljáró pénzügyi hatóság, székhelye szerint tartozott, ennél fogva tekintettel arra, hogy az 1871. XXXI. t. cz. 18. §-nak d) pontja által a pénzügyi kihágási ügyek a kir. törvényszékek hatásköréhez utaltattak s az 1871. LXVI. t. cz. I. §. alapján egyes kir. törvényszékek ruháztattak föl pénzügyi bírói hatósággal, — a fentebbi szabálynak megfelelően a pénzügyi bírságnak fogságbüntetésre való átalakítása is azon kir. törvényszéket illeti, mely a kihágási ügyben mint pénzügyi bíróság járt el.

József főherceg elleni per. Elvi jelentőségű kérdés döntetett el július 8-án a pest-lipótvárosi "járásbírósnál Bosics Gábor bíró által A tényállás a következő: Mult évi decemberben a Margit-sziget tulajdonosa, József főherceg indítatva érezvén magát a nevezett sziget igazgatási személyzetében változásokat keresztülvinni, Ghiczy igazgatót és Berger Vilmos alfelügyelőt állásaiktól felfüggeszté. Ghiczy, mint titkár tovább maradt a főherceg szolgálatában, Bergernek azonban egy igen hizelgő modorban szerkesztett elbocsátási levelen kívül csak három havi fizetést ajánlották végkiegítésként. Berger azonban hivatkozván az igazgatósággal szóbelileg kötött öt évre szóló szerződésre, miután többszöri kérelmére a főherceg urtól elutasító választ nyert, peruttra lépett.

A per vitelével megbízott ügyvédje dr. Schulhof Géza a perrendtartás értelmében a fent jelölt járásbírósnál nyújtá be a panaszlevelet és kérelmére ennek másolata a törvényszéki végrehajtó által közvetlenül a főherceg urnak lett kézbesítve. A főherceg kifogás nélkül átvevén a kézbesítvényt, annak átvételét sajátkezűleg erősíté meg. — A július 8-án megtartott tárgyalásnál a panaszlott képviselője — dr. Nyíry Lajos a panasz kézbesítésének modora és a járásbírósi illetékessége ellen tett kifogást, miután az uralkodóház tagjai részére a cs. kir. ház és családi szabályok értelmében egyedül a bécsi „Obersthofmarschall-amt“ illetékes.

A panaszos képviselője, dr. Schulhof Géza azt felelé, hogy semmi magyar törvény nem enged ilyen kiváltságos helyzetet az uralkodóház tagjainak. Azon osztrák törvények és rendeletek, melyek Magyarországon még jelenleg érvényben vannak, az 1861-iki országbírói rendeletben foglalván, ezek közt pedig a hivatolt kiváltság

nem létezik. A panaszlott főherceg ur azon kívül épen úgy, mint Albrecht főherceg magyar nagybirtokos és mint ilyen a felsőház tagja, kire a magyar törvények alkalmazandók. Minthogy pedig a Margitsziget, mint a főherceg jelenlegi tartzkodási helye, a pesti lipótvárosi járásbírósi területén van, az utóbbinak illetékessége ellen a legcsekélyebb kifogás sem lehetséges. Hasonlóan korrekta volt a kézbesítés modora.

Bosics bíró a panaszos képviselőjének indokait teljességökben elfogadva, magát illetékesnek mondta és fől-szólítá a panaszlott képviselőjét, hogy a per érdemében bocsátkozzék. Ez ellen a panaszlott képviselője azonban semmiségi panaszt jelentett be.

Országgyűlés.

A választási törvényjavaslat tárgyalása meglehetősen csiga lábán halad; a 9-ki ülésben csak egy szakasz fogadtatott el, még pedig olyan, melyek közül egyik sem volt nagy fontosságu, minő hosszú vitát várhatunk tehát a nagyobb fontosságú szakaszoknál.

A régibb kiváltsággal bírók szavazási jogáról volt szó, s bár a kérdés elvi szempontból nem vétetett diskuszió alá, mégis közel három óra hosszáig veszekedtek a szélső baloldaliak, a szászok, s a balközépről és jobboldalról is néhányan az ügy megoldása fölött, s száz szó-nak is az lett a vége, hogy a központi bizottság szerkezete fogadtatott el.

Fontosabb és nagyobb vita indult meg az ülés vége felé a harmadik szakasz fölött, mely csak a három lakrészt magában foglaló házak tulajdonosainak adja meg a szavazási jogot, míg a külön véleményét kíván. Nagy György röviden védelmezte a különvéleményt, míg Paczolai János annál hosszabban és hatásosabban támadta meg s a jobboldal élénk helyeslései közt olvasta a baloldal fejére argumentumait, melyek ellensúlyozására egy csinosan készített, habár nem helyes alaptól kiindult beszédet mondott Beliczay Rezső, mondhatni pro domo sua. Hanem a baloldal élénk örömet Beliczai erőyes beszéde fölött csakhamar megszüntette Szapári Gyula gr. belügyminiszter rövid felszólalása, kieltalálta Beliczai beszédnek Achilles-sarkát, s az arra emelt egész okoskodás alól kivonta az alapot. Szóltak még Orbán Balázs és Mukies Ernő a központi bizottság szerkezete ellen s a vita folytatása holnapra halasztatott.

Július 10-én a választási törvényjavaslat harmadik szakasza fölött folyt a vita, s körül-belül 10—15 szó-nak igyekezett egymást kapacztatni, de mindannyian majdnem ugyanazon érvekkel, melyeket már tegnap is elmond

tak. Hanem mindez nincs befolyással bőbeszédű képviselőinkre, kik közül nem soknak van érzéke az iránt, hogy mikor mit beszéljen.

Ma is akár mindegyik elhagyhatta volna beszédét s azért az eredmény ugyanaz lenne, mint így lesz, és leg-alább időt nyert volna a képviselőház. Mert aziránt csak-ugyan nem kell fölvilágosítani a helyzetet, hogy a három vagy a két lakrészt magában foglaló lakok tulajdonosainak kell-e megadni a szavazás jogát, e pontban mindenkinek meg van a maga határozott nézete s ettől vaj-mi nehezen térítheti el az ellenpártit a magáétól Domahidy István vagy Vidlicskay József, Simonyi Ernő vagy Mocsáry Lajos, Körmeny Sándor vagy Kemény Mihály, Molnár György vagy Majoros, csupán annak ismétlésével, hogy a központi bizottság javaslata jogfosztás.

Július 11-én a választási törvényjavaslat harmadik szakasza végre elfogadtatott és pedig a központi bizottság szerkezete szerint 153 szavazattal 124 ellenében. Hanem mielőtt ez eredmény eléretett, 12 szó-nok tette próbára a ház türelmét, mely annyira kifogyott, hogy még a belügyminisztert is néhányan „eláll“ fölkiáltásokkal fogadták. De e türelmetlenség nem is csoda, midőn egy szakasz fölött már harmadik napja foly a vita, s a szélső baloldal még sem tartja eléggé megvitatottnak a kérdést, hanem egymásután iratja föl a jegyzők által tagjait, hogy mint a sipláda mindegyik elfujja ugyanazt a dalt.

A jobboldal részéről beszélt a belügyminiszter röviden és mintegy felelve az elleve szót vádakra, továbbá Szilágyi Dezső, ki azonban beszéde által majdnem meg-ujította a vitát, a mennyiben a baloldaltól többen akartak felelni neki, de az illetők mégis belátták az odadobott keztyű föl nem vételének czélszerűbb voltát, és így valahogy szavazásra került a dolog s a fentebb leirt eredmény éretett el.

Az ujbpesti zavargók pere.

E monstreper e. hó 11-én végre befejeztetett, s az egyes vádlottakat illetőleg kimondatott az ítélet. E perben az elővizsgálat majdnem négy hónapot vett igénybe, a végtárgyalás 16 napon át folytatott; 100-nál több vádlott vallatott; az ítélet kihirdetése negyedfél órát vett igénybe. Elíteltetett 68 vádlott, fölmentetett 34, többnyire bizonyítékok hiányában. Az elítelt vádlottak közül majdnem mindegyik felebbezett, ugyisintén a királyi ügyész is, mint közvádló.

Az elnök az ülést reggeli 9 órakor uyította meg és mielőtt az ítéletet kihirdette volna, röviden összefoglalta az ujbpesti sajnós események vizsgálatában megállapított

TÁRCSA.

Hat év múlva.

(Beszély.)

(Folytatás.)

Mikor vége volt az estélynek: úgy tetszett Ödönnek, hogy az egész tragoedia, melyben neki buknia kell, vége felé közelg. Még holnap, s akkor aztán nincs többé mit keresnie itt, okvetlen el kell távoznia, mielőtt a rettegett szerencsétlenség bekövetkeznék.

Gombásiéktól távozott, s lassu léptekkel ballagott hazafelé, már egészen sötét volt, s néha egy-egy mellette elrobogó kocsí rázta fel gondolataiból.

Egyszer valaki megérinté vállát. Hátra fordult s egy távoli lámpának halványan odavetődő fényénél fölis-merte öcscsét.

— Jó estét bátyám, — mondá ez, nem ügyelve egy mellettkük elsuhanó alakra, ki e szavak hallatán kissé megdöbbsent s hirtelen meghuzódott egy közeli kapu sarkánál.

— Ismét te? — szólott Ödön, lassu hangon s ijedten tekintett maga körül, — lásd, vigyázatlanságod elárul a járókelők előtt.

— Eh, azok nem ismernek minket, — de mindegy, ha biztosabban beszélgethetünk másutt, jer, menjünk fel szobádba, ott jó meleg van, ott majd kényelmesebben értekezhetünk.

Megindultak a vendéglő felé, mely alig szász lépésnyire volt.

Az előbbi alak kilépett a kapu mellől s ovatosan, távulról követé a két ifjut, kik e közben betértek a vendéglő kapuján.

Hóvári Kálmán, — mert ő volt, ki Ödön és Endre előbbi beszélgetésének véletlenül tanuja volt, — kissé habozott. Keveset hallott, de ez elég volt arra, hogy bámulatát és kíváncsiságát a legmagasabb fokra csigázza „Lehetetlen, — gondolá, — hogy a komornyik megszólítását tisztán kivehettem volna; vagy, ha igen, — akkor még többet kell hallanom e két jó madár bizalmas beszélgetéséből.“ — Szíve oly erősen dobogott, hogy néhány perczig várnia kellett, míg vére nyugodtabb mozgásba jön, — akkor aztán folytatá alattomos útját.

A lépcsőkön fölment bátran, a nélkül, hogy valami gyanút ébresztett volna; aztán a folyósón, Ödön szobájának ajtajához közeledett, az ajtótól, mintegy két lépésnyi távolban megállott és hallgatózott. A vendéglő csöndes volt, csak az udvarról hangzott fel néha-néha egyes kiáltás, vagy hangosabban kiejtett szó. Belülről, Ödön szobájából hevesebb, majd lassabb hangon folyó társalgás zaja tört át az ajtón és ablakon, de a szavak értelmét nem lehetett kivenni. Kálmán óvatosan közeledett az ajtóhoz, s remegése csaknem erőt vett egész idegzetén. Aztán felbátorítá magát a diadal reményével, — fülét a kulcslyukhoz illeszté és hallgatózott.

— Ne hidd, bátyám, hogy én egyéb-re törekedném, mint arra, hogy téged a boldogsághoz juttassalak.

— A te utmutatód eltérítene a becsület útjáról, azt nem követhetem.

E perczen Kálmán tejét elkapta az ajtótól és ijedten lépett hátra, mert az utóbbi szavak után, közeledő léptek zaja hangzott az ajtó felé. Minthogy azonban a léptek néha erősebben, néha halkabban hangzottak, azon meggyőződésre jött, hogy valamelyik a két vitatkozó közül, ingerülten sétál a szobában; — ismét a kulcslyukhoz illeszté fülét.

Néhány pillanatig nem hangzott egyéb, mint a sétáló-nak kopogása; végre a komornyik hangja töré meg a csendet:

— Tégy, a mit tetszik, én nem erőltetek. Annyit állíthatok most is, hogy ügyed a lehető legjobban áll. Bánházi igen nagy rokonszenvvel viseltetik irántad, a nőkről pedig jól tudod, hogy mennyire szeretnek. Titkun-kat, — melynek létezéséről egyikünk sem tehet — nem fogja megtudni senki; — én el nem árulom, én magamba zárom, — ha kell, elmegyek, eltűnök...

— Mint ezelőtt hat évvel, midőn földrészezen a legnagyobb gyaláztatnak tettél ki egy egész társaság előtt?..

Nem, nem, most már okosabb vagyok; láthatod, hogy minő solid életet folytatok. De késő idő van, már mennem kell...

Kálmán az utóbbi szavaknál jó-nak látta távozni; lassan és most már egész nyugodtsággal lépett vissza az ajtótól, a legnagyobb csöndben haladt néhány lépést, majd sarkát jobban, jobban leereszté, azután egész bátran le-szaladt a lépcsőkön és eltűnt a vendéglőből a nélkül, hogy ott létéről valakinek legcsekélyebb tudomása lett volna.

E fiatal emberben a bosszuvágy darabig szunyadtott, egy alkalom kellett arra, hogy fölébredjen és gyávaságát háttérbe szorítsa; gyávasága ott maradt és folyton ovatosságra inté. Most meg volt győződve, hogy Ödönt egészen hatalmában tartja.

Ödön, öcscsének előbbi szavai által egy kissé meg volt ingatva szilárdságában. Ama biztatás olyan volt, mint sötét éjben a villám, mely egy pillanatra fényt terjeszt körülünk, de azután még sűrűbb sötétség vesz körül, ha-csak lehulltakor a villám valamit láng-ra nem lobbantott. Ödönnek reménye és vágya fel volt gyujtva; most már kétkedett abban, mit tegnap még a meggyőződésig hitt, s bár öcscsének szavai nem találtak nála teljes hitelre, de hatásukat nem téveszték el.

(Folyt. köv.)

nyálladékok; a törvényszék a következő büntények szétosztotta ki abüntetést: áhír terjesztése, rendőri közvesztése, gyilkossági kísérlet, izgatás, szándékos sértés, veszélyes fenyegetés, zendülés, lázítás, nyilvános zűzrakoskodás, lázadás, rablás, bűnpalástolás és orgazdaság.

Legmagosabb büntetés mi vádlottakat érte 6 év, legenyhébb négy havi börtön.

Pertári tárgyalások.

Julius 16.

Özv. Szentkovich Miklósné c. Lucze János, Pataki Sigmundné c. Szentháromság községe, Máthé Albert c. Ferencz Károly s társai, Kimpján Flórika c. Kimpján János, Fekete Ferencz c. Nánán Györgyné.

Jul. 17.

Makfalvi ev. réf. megye c. id. Dósa Elek, Novák József c. Biás István s társai, Varga József c. Varga Anna s társai, ügyvéd Szentmiklósi Károly c. Csonka Ferencz hagyatéka, Farkas Lina c. Farkas János, Josa József c. Csiki Lajosné, Nagy Juliána c. Vinkler Károly, Deák Tódoru c. Deák Miháiláné, Gazda Pál c. Kádár Jenyza.

Julius 18.

Zerbesz Károly c. gróf Teleki Sámuel, Wigner Eisig c. Efraim József, Rafael Ábrahám c. Bundrea Mihaila, gr. Lázár Imre c. Maurer Károly, Szilvási Gizella c. Gilyén Árpád, Földvári Ferencz c. P. Horváth Albert, Jakabházi Sigmund c. Nyárádi István, Biró Mihály c. Erdős Lajos.

Végtárgyalások.

Julius 17.

Szt.-Imrei Kelemen János lopás bűnügye, Magyarosi Nagy Rózsi s társai lopás bűnügyök.

Julius 18.

Kibédi Kuron Sándor súlyos sértés bűnügye, Erdősgyörgyi Mityó Ilia súlyos sértés bűnügyök.

Jogi rovat.

Elévülési jogeset.

L. K. ügyvéd, mint S. J. jogengedményesse, még 1819 évben K. J., mint adós és S. J., mint hitelező között keletkezett kötelezvény — adóssal alapján 1495 forint 30 kr váltóban, vagyis 628 o. é. forint s 11 kr tőke s járulékaik megfizetése iránt pert indított. — És ezen alappert a magy. kir. curia, mint legtöbb ítélőszéknél 4820. évi a. kelt ítéletével elvesztette.

A legfőbb ítélőszék ez ügyben — az első bírósági marasztaló ítéletet megváltoztató s felperest keresetével elutasító kir. táblai ítéletet azon indokból hagyta helyben lényegileg: mert felperes azt, hogy a kereseti tőkét, vagy annak kamatait az elévülési idő alatt alperestől akár magán uton, akár bíróság közbenjárásával követelte, akár pedig alperest a kötelező közlésével bírósággal megintette, vagy perkezded által az elévülést megszakította volna — nem bizonyította.

Ezen pert a jogengedményes az 1868-ik évi LIV. t. cz. nyújtotta új bizonyíték (főeskü) alapján, 1871. évi márczius hó 12-én megújítva folyamatba tévén; — keresetlevelében alperes K. J. újított alperest, megkínálja a főesküvel arra nézve, hogy őt újító felperes engedményezője S. J. az 1819-dik évi június 17-kén kelt adóssal szerinti 1495 váltóforint s 30 kr tartozásának lefizetésére barátságos uton fel nem szolgáltotta; kérvén a bíróságot, — alperesnek, — ha ez a főesküt, 86 éves és vallásos ember létére lenem tehetendi, — s így ezáltal az elévülés folyamának megszakítása igazolva leendő, — a keresethez képesti elmarasztalásáért.

Alperes elleniratában tagadásba vévén előbb azt, hogy felperes, S. J.-nak engedményesse lenne, — nyomában beismeri, hogy a peres kötvényt aláírta, — de mert akkor kiskoru volt, nem tudhatta, hogy mit írt alá; — rázárta ennek, kész elfogadni a neki ajánlott főesküt, aként azonban: hogy őt S. J. a fizetésre sohasem szolgáltotta fel.

Felperes válasziratában, a B. alatti eredeti s min-

den törvényes kellékekkel ellátott engedményrei utalással begyőzi kereseti jogát, — s tagadva alperesnek a kötvény aláírásakor állítólagos kiskorúságát, — benyugvását jelentti ki alperesnek a tagadólagos főeskü letétele iránt nyilvánított készségét illetőleg.

Alperes válasziratában eltérően elleniratában határozott nyilatkozatától, — azt állítja, miként már elleniratában előhozta, hogy a főeskünek letétele általi bizonyításnak jelen esetben nincs helye, s így az megtagadandó, még pedig azért is: mert a bizonyítás más módon is eszközölhető és mert a prrtás értelmében sem mint fő-, sem mint felfedező eskü meg nem ítéltető; ez okból felperest keresetével elutasíttatni kéri.

A perbeszédek befejeztével, az illető törvényszék által következő ítéletet hozott:

„A perújításnak hely adatik, s újított alperes azon esetre, ha a főesküt arra: „hogy S. J. jelenlegi újító felperesnek engedményezője őt — alperest — az 1819-ik évi június hó 17-én kelt adóssal szerinti tartozása lefizetésére 1844-ik évben barátságos uton fel nem szolgáltotta“, leteendi, — a kereset alól felmentetik, — a per költségeit kölcsönösen megszüntetnek. — Ennélfogva köteles alperes a jelen ítélet jogerőre emelkedése után számítandó 15 nap alatt a megítélt hitelettelre folyamodván nyílag késznek nyilatkozni, — sat. — Ellenkező esetben az előbbi felsőbb bírósági ítéletek érvényen kívül helyezettvén, tartózkod felperesnek a kereseti 1495 frt 30 kr váltó, vagyis 628 frt 11 kr tőkét o. értékben, s ennek a perújítástól, t. i. 1871. márczius 12-től számítandó 6% kamatait 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett megfizetni, a per költségeit kölcsönösen ez esetben is megszüntetvén s alperesi ügyvéd díja fele irányában 20 frtban megalapíttatván.

Indokok: Újító felperes B. alatt becsatolt s alperesileg valódiságára nézve nem kifogásolt okmányokkal igazolta azt, hogy S. J.-nak engedményese; — azon döntő körülmény bebizonyítása tekintetéből pedig, hogy újító felperesnek jogelődje S. J. alperest 1844-ik évben tartozása törlesztésére csakugyan barátságos uton felszólította s ez által az elévülést megszakította legyen, ezt főeskü általi bizonyítással beigazolni jogosan kívánván: a felajánlott, a per tárgyára lényileg vonatkozó és az alperesben még nem használt főeskü, mint új bizonyíték alapján, a perújításnak prrtás 315. §. c. pontja értelmében helyt adni kellett.

(Vége köv.)

Városunk képviselő bizottságának folyó hó 6-án délután 3 órakor 12-ik rendes közgyűlése tartatván az előbbi közgyűlésről szerkesztett jegyzőkönyv hitelesítése után.

A polgári iskolának 1874-dik évi költségvetése azon okból, mivel az iskolaszék a 4-ik tanári állomás betöltésére nézve pályázatot hirdetett a nélkül, hogy a költség előirányzat átvizsgálatot volna és e miatt a pályázók ok nélküli költségbe ne kevertessenek: a legközelebbi közgyűlés elébe terjeszteni határozatott.

Ezután sorozaton kívül Tishler Mayernőnek az iránti kérvénye, hogy a városi közönség részére 3150 frtnyi tartozásért legfoglaltva levő 524 házszám alatti épülettelke elárverezése függővé tétetvén, a tartozás befizetésére egy évi időhaladék engedélyeztessék, jövőn tárgyalás alá; névszerinti szavazás útján 12 szavazattal 10 ellenében a kért időhaladék megadatott. Érdekesnek tartjuk itten regisztrálhatni, hogy egyik képviselő által ajánlat tétetett az egész tartozásnak járulékaival együtt más nap délelőtt 9 órakor ez esetben leendő kifizetésére, ha a képviselőtestület a tartozást átruházzandja. Mi a kérelmes nő családja iránti tekintetből el nem fogadtatott. A határozat ellen az ellenzék részéről óvás tétetett.

A törvényezikkek kihirdetése után a polgármester jelentést tett a 300 ezer frtnyi kölcsön tárgyában, tudatván a közgyűléssel, hogy a miniszteri leirat értelmében megkívántató pótkimutatásokkal felszerelt föliratot a képviselőtestületnek felolvasni kész. E felett heves vita támadván a miniszteri leirat felolvastatása követeltetett, mi megtörténvén indítványoztatott, hogy miután a kölcsön a városra nézve káros, annak fel nem vétele határozatassék meg. Hosszas vitatkozás után a fölirat felolvasásában lón megállapodás, mely egyszerűen félretétetni indítványoztatott, s midőn már szavazás alá került volna a kölcsön el, vagy el nem fogadása, részint az idő előrehaladása, főképp pedig a kedélyek tulizgatottsága miatt az ügy tovább tárgyalatását polgármester a szeredán tartandó közgyűlésre halasztván a gyűlést bezártnak nyilvánította.

Sok szépet volna alkalmunk ez ügy vitatását érdeklőleg följegyezhetni, de térszűke miatt csakis azt említ-

jük meg: hogy szerfeletti föltűnést idézett elő azon körülmény, hogy még azon képviselőtag is kölcsön ellenessé nőtte ki magát, ki a kezdetben 200 ezerre tervezett kölcsönt 300 ezerre felemeltetni indítványozta. Hajszálmereztő hallani képviselőktől azon állítást: hogy egy városi közönség által veendő kölcsön visszafizetése a polgárság nyakára nehezül akkor, a midőn a közönség maga a kölcsönző fél is saját fekvősegeit köti le biztosítékul, és a midőn a pálinka korcsmárlásijog évi haszonbérét ajánlja fel annak törlesztésére. A város fölvirágzásának előmozdítása lévén a tervezett kölcsön által eszközölendő; videant consules ne quid respublica detrimenti patiaturl.

(Folyt köv.)

Mi hir külföldön?

— **Francziaországban** a válság kitört. A miniszterium leszavaztatott és beadta lemondását, MacMahon pedig a lemondást elfogadta; a július 9-ki ülésben olvastatott fel MacMahon elnöknek a szeptennatus megvédése érdekében írt üzenete, mely a jobboldal és jobb közép részéről tetszéssel fogadtatott. Ferier kívánja az alkotmánybizottságot oda utasítani, hogy jelentését mielőbb terjessze be Szerencsés e tekintetben, hogy MacMahonnal egyetért Hangsúlyozza annak szükségességét, hogy MacMahon hatalma határozott kormány-elvekre alapíttassék. Az alkotmánybizottság elnöke, Batbie elveti ez indítványt, s kijelenti, hogy a bizottság jelentését valószínűleg hétfőn fogja beterjeszthetni. Erre Ferier visszavonja indítványát. Duval indítványozza a nemzetgyűlés feloszlátását és új választások kiírását október 25-re. Ez indítvány sürgősége elvettetik Heroé de Saisy indítványozza, hogy a nemzetgyűlés ne oszadjék fel addig, míg a hadsereg reorganizációját nem biztosította. Ez indítvány szükségessége elvettetik. Ezután megkezdetik az altisztekről szóló törvény tárgyalása.

Bécs jul. 11. A „Neue freie Presse“-nek távirják Londonból: A felsőház elnöke és a canterbury-i érsek megígérték, hogy meg fogják vizsgálni az ó-katholikusokkal való egyesülés iránt az alsőház elé terjesztettigen fontos indítványt.

Ischl, július 11. A német császár ideérkezése újlag keddre halasztatott; hirszerint Rudolf, koronaherceg itt üdvözölni fogja a német császárt. — Ferencz Károly főherceg holnap Ansseeba utazik. — O felsége a császárné e hó 16-án Wight szigetére utazik.

München, július 11. A német császár holnap Biesenhofenben találkozik a bajor királlyal és együttutaznak Münchenbe, hol a császárt a hercegek fogják fogadni. A császár étkezés után azonnal tovább utazik Salzburgba.

Vegyes hírek.

— **Lapunk 54. és 55. számjából az ideiglenes felelős szerkesztő neve nyomdai vétségéből kimaradt, mit is lehető félreértések ekintetéből t. olvasóinkkal tudatni kívánunk.**

— **Kinevezések:** Lupini Frigyes telekkönyvi helysz. telnok a n.-szebeni törvényszékhez telekk. irnokká, Hochmann Gyula a topánfalvi járásbíróshoz szintén irnokká nevezetett ki.

— **A „M. Politika“** szerint dr. Kovács Sebestyén Endrét, Deák Ferencz orvosát, az udvar bárói méltósággal szándékszik kitüntetni.

— **Elsülyedt község,** Oláhországban Dezsoj nevű község három ölyi mélységre sülyedt. Emberélet nem eset áldozatul, mert a lakosok már három nap előtt menekültek, meghoradván a föld mélyéből felhangzó sülvöltéstől. Csndálatos az egészben az, hogy a házak nagyobb része épségben maradt.

— **A királyné** a nyári saiont Wight szigeten tölti; a kastély, melyben a magas vendég elszálásolva lesz, mintegy fél órányira fekszik a sziget déli partján levő Ventnortól, s a porosz koronaherceg, sőt Victoria királyné nyári palotájánál is nagyobb varázsszal bír a nyugalmas tartozkodásra nézve. A kastély régi, s az ismert angol stýlben van építve, erős szöglet-tornyokkal, s viharbarnított kőfalakkal. Nagy vadaskert veszi körül a várat, melyből azonban szabad kilás nyílik a tengerre, kisebb teugeri kirándulásokról is lesz gondoskodva kitűnően

felszerelt magán yachtok által, s így királynénk valószínűleg igen kellemes időt fog tölteni az angol szigeten.

— **Londonban** az university college közelebbi díj kiosztásánál a jogtudományi első díjat egy fiatal hölgynek ítéltek, ki két évvel előbb ugyanabban a collegiumban elsőrendű nemzetgazdászati díjat nyert.

— **A nemzeti muzeumot** a múlt hónapban 15.072-en látogatták, a látogatókból legtöbb esik a természet- és néprajzi tárra.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874-ik évi július 13-án és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő:

II. Tanács polgári ügyekben.

(Folyt. és vége.)

Sándor János k. t. r. bíró által.

Daminger Geraszim Rákosi Lajos e. 89 frt, Bumbu Nikita Bogát Juon e. 33 frt, Dilmont Sándor Friedman Beniamin e. hasznbér megszüntetése, Kohn Ilyés Telegdi Sámuelné e. 161 frt, Pintyile János Topler Johán e. 3 frt 10 kr., Bernát József Misz Johán e. 400 frt, Jakab Mihály Czirjék András e. 16 frt, Vlászka Mária s társai Demeter István s t. ellen igénykeres., Bohanics Mojsze Bakanics Juon e. 6 frt, Rorián Juon Keresztes: Ferencz hagyatéka ellen 28 forint s járulékaik iránti perök.

Pipos Péter k. t. r. b. által.

Junu Toma Radu Jósif s t. e. kitelepítés, Barabancz Mojsze hagyatéka Fleaka Juon e. 25 frt, Nisztor Groza Samoilla Avramuti e. 19 frt, Becher Dávid Lebel Mendel e. 122 frt 50 kr, Foromisi Alajos Szangosán Groicza e. 18 frt, Caltia Jonascu Helmul Bukur e. 262 frt 50 kr., Creciunu George Popa Juon e. 95 frt, Adler Ignác Feleki István e. 198 frt 31½ kr., Togya Juon Beni Buzogány József e. 60 frt, sz.-udvarhelyi ev. rei. főtanoda Fülel Dániel e. 5 frt, 25 kr., Török Ferencz s társai Nagy János e. som. vh., Lengyel Péter Miklósi János e. 5 frt 50 kr. iránti perök.

Szolga Miklós k. t. r. b. által.

Fogarascher János Radu György e. 822 frt kárt. Bányai Károly Schmocer Rózália e. 999 frt, Gál Erzsébeth Balázs Lajos hagyatéka e. 1000 frt tőke, s j. Brull Márton Simény Rózália s t. e. igény p. Csiki Lázár és fia Kaufmán Jákob e. 5 frt s j. Kerekes Sándor Benedikti Lajos e. 3 hordó v értéke, Ignácz Tódorné Ignácz Mitru e. 15 frt 96 kr. Koncza Károly Szabó Mózes s t. 50 frt, Leöb Mihály Borsán Samoila e. 37 frt 10 kr. Vajnovics János Liebig Rudolf ellen 220 forint iránti perök.

Ilyés Károly k. t. p. b. által.

Pistel Alfons Felkenyér község e. 1433 frt 79 kr, Demeter Dánill Monakia Atanásia s t. e. 10,000 frt s jár. Tonta Opricza Lázár Tonta e. fekvőségek, Novák Antal Adorján László e. 37 frt 11 kr, Onisoru Tódor Neiser és Spirch cég e. 6438 frt biztosítás, László Edéné gr. Tholdi Ludovika s t. Vohl Ferencz s t. e. igény p. Melcer József Pap J. Antal e. 250 frt és 38 frt 34 kr. Korp János Schenker György ellen 500 forint iránti perök.

III. Tanács bünygyekben.

Nagy Samu k. t. r. b. által.

Pál András súlyos testisértés, Makó György tolvajság Borone Vaszilika tolvajság, Fodor Pál s t. testisértés, Volf Ferencz s t. vadászati kihágás, Piterseh János testisértés, Barbu János testisértés, Nagy János test. sért. Steff Nicolái testisértés, Barta István s t. testisértés, Palka György testisértés iránti bünygyök.

Vajda Simon k. t. r. b. által.

Szombati János s t. közintézkedések e. kih. Birigy Mózes s t. becsületsértés, Milid Márton csalási, Vorsprecher Mór csalási, Pap András csalási, Marosi József s t. csalási, Vagner György gyilkosság, Tuffe Froanu Juon s t. tolvajság, Bömeheh Edúard Veis Adolf e. becsületsértés iránti bünygyök.

Sztoyka Antal k. t. r. b. által.

Fábián József s t. nyilvános erőszak, Márton József súlyos testisértés, Dubásiu Kulicza tolvajság, Bálint János becsületbiztonság, Filipoiu Danilla csalás, Gergely István becsületsértés, Barbu Juonás becsületsértés, Busiágu Dumitru s t. becsületsértés iránti bünygyök.

Gruz István k. t. p. b. által.

Feren Nicolai és Tódor Iopás, Schwarcz Károly

nyilv. erőszak, Theil Hearich család, Dnaser Pál súlyos testisértés, Urman Samu és Volf Taft tolvajság, Golye Ilona és Tyira Vaszilika becsületsért. iránti bünygyök.

Mégai Ferencz k. t. p. b. által.

Szeremlei Lajos becsületbiztonság, Szeremlei Lajos becsületbiztonság e. kib. Gál Péter közbiztonság és közbizintezetek, Biró Sámuelné s társai becsületbiztonság. Stana Bukur Gligori iránti bünygyök.

IV. Tanács urbéri ügyekben

Antalfy Gábor k. t. r. b. által,

A szász nemzeti egyetem Szelistye s t. községek a korcsmajog, Dahinton Rudolf s társai Androne Pétru lui Szimion s t. e. a szász-sebesi határtagositása megengedhetősége, gr. Lázár Miklós illetve gr. Bethlen János az ó-solymosi volt urbéreskek e. közlegelő elkülönítése, gr. Teleki Sámuel jogutóda Báró Vay Lajosné Barna Zacharia s társai e. egy székely örökség visszabocsátása, Andonia Vaszilika gr. Bethlen Farkasné e. egy urbéri örökség, Elekes Pál, mint Földvári Pál jogutóda Káts Mátféj e. egy majorságositott belállomány, gr. Teleki Sámuel jogutóda b. Vay Lajosné Pap Jánosné e. egy belsötelek s kölsőtartozékai iránti perük.

Bécsi tőzsdei árkelet.)

(Július 14-én.)

5% metallique	70.35
5% nemz. államkölesön	75.55
1860. államkötvény	109.75
Bankrészvénny	9.79
Hitelrészvénny	230.75
London	111.55
Ezüst	104.75
Arany	—
Napoleon arany	8.90
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	76.25
" " " temesi	75.50
" " " erdélyi	73.50
" " " horvát-slavon	79.—

Ideiglenes szerkesztő:

Kuti Albert.

HIRDETMÉNYEK.

Fölszólítás!

Tkts **B. E.** urat barátságosan felkérem, miszerint mult 1873. évi február havában nálam tett **nyomatvány-megrendelésért** a kialakított méltányos díjt, — melynek törlesztéseért már oly sokszor kértem fennirt tkts **B. E.** urat, — e lap közelebbi számának megjelenéséig megfizetni sziveskedjék; — ellenesetben kénytelen leszek nevét egészen kiírni.

Maros-Vásárhelytt, 1874. július 14-én.

Imreh Sándor,

(43) (1—1) nyomdász.

Hirdetmény.

Maros-Sz.-györgyön a korcsomárolásijog, fogadó házzal 1875. 1-ső januártól fogva hasznbérbe adandó.

Értekezhetni helytt az udvarban.

Sz. 100.—1874.

Pályázat.

A maros-vásárhelyi polgári fitanoda negyedik osztályának folyó évi szeptember hó 1-jén leendő megnyitása alkalmából nevezett tanodánál a

RAJZOLÁS és SZÉPIRÁS

rendes tanári állomására,

800 frt évi fizetéssel, 200 frt évi lakbérrel, ötöd-éves 100—100 frtnyi fizetésjavítással és a szabályszerű nyugdíj-illetményen javadalmazva, ezennel pályázat nyitattik.

A választásnál előnyben részesülend azon pályázó, ki a természettudományok- s jelesen a vegytannak ideiglenes tanítására is alkalmas. A megválasztottnak idei szeptember 1-jén állomását el kell foglalnia.

A pályázni kívánók továbbá figyelmeztetnek, hogy sajátkezüleg irt folyamodványaik, — melyben életkoruk, vallásuk, végzett tanulmányaik, az 1868. 38. t. cz. 9. fejezetében előirt tanítói képesítettségük, a tanári pályán töltött működésük, jelenlegi állásuk és a magyar nyelvnek, mint tannyelvnek, irodalmilag alapos tudása okmányokkal igazolandó, — minősítvényi táblázattal ellátva, Maros-Vásárhely sz. kir. város iskolaszékéhez czimzotten, folyó évi augusztus hó 15-éig küldjék be.

Kelt Maros-Vásárhelytt, az iskolaszéknek 1874. évi július hó 2-án tartott ülése határozatából

Dr. Soos Kálmán,

az iskolaszék jegyzője.

(42)

(2—3)

ÜZLET-ELADÁS.

Fűszer, festék- és anyagkereskedésem Maros-Vásárhelytt a főpiacon (Széchenyi-tér) a „Transilvania“ vendéglő közvetlen szomszédságában illő feltételek mellett

eladó.

Fűszerüzletre, fekvésénél fogva, az egész m.-vásárhelyi piacon legalkalmasabb, mivel mé-szárszékek és zöldség-piacz mellette és előtte vannak; királyi-, postai- és távirdai hivatalok hasonlóképpen.

Az üzleti helyiség diszre és nagyságra a legelsők közül való, és rögtön átvehető, a benne **találtató portékával és stelagekkal**, kívánat szerinti évekre.

Az üzlet feletti lakás az emeleten hasonlóképpen 6 vagy több évre bérbe kiadó, **eshetőleg pedig az egész épületes telek örök-áron is eladó.**

Értekezhetni személyesen, vagy bérmentes levelekkel postán, üzlet- és háztulajdonos **ÁLGYA DÁNIEL-lel Maros-Vásárhelytt.**

(39)

(3—3)